

SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ MÔI TRƯỜNG
TỈNH TUYỀN QUANG
**CHI CỤC TRỒNG TRỌT VÀ
BẢO VỆ THỰC VẬT**

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Số: /TTBVTB-BVKDTV

Tuyên Quang, ngày tháng 7 năm 2025

V/v phòng trừ sâu, bệnh gây hại trên lúa vụ
Mùa năm 2025

Kính gửi: Trạm Bảo vệ và Kiểm dịch thực vật khu vực.

Theo báo cáo của các Trạm Bảo vệ và Kiểm dịch thực vật khu vực, hiện nay trên lúa trà sớm và chính vụ: Cây lúa đang giai đoạn đẻ nhánh rộ - làm đòng, lúa trà muộn đang giai đoạn hồi xanh - đẻ nhánh. Thời tiết nắng, mưa xen kẽ tạo điều kiện thuận lợi cho sâu, bệnh phát sinh và gây hại mạnh trên các trà lúa, đặc biệt là ốc bươu vàng, bệnh nghệt rễ vàng lá sinh lý, sâu cuốn lá nhỏ, rầy nâu - rầy lưng trắng (lúa 5) đã bắt đầu nở rãi rác và có xu hướng gây hại tăng, ảnh hưởng đến sinh trưởng và phát triển cây lúa.

Để chủ động chăm sóc, phòng trừ sâu, bệnh hại kịp thời, hạn chế tối đa thiệt hại cho cây trồng, Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật đề nghị các Trạm Bảo vệ và Kiểm dịch thực vật khu vực thực hiện tốt một số nội dung sau:

1. Chủ động phối hợp với Ủy ban nhân dân các xã, phường tập trung thực hiện

- Tiếp tục rà soát, xác định tuyến, điểm điều tra định kỳ, điều tra bổ sung cho phù hợp với tình hình sản xuất của địa phương và cơ cấu tổ chức của các Trạm sau khi sáp nhập.

- Thực hiện điều tra định kỳ và bổ sung theo đúng quy định đảm bảo phát hiện sớm và dự tính, dự báo kịp thời, chính xác tình hình phát sinh của sâu bệnh hại trên lúa Mùa và cây trồng vụ Hè Thu, đặc biệt lưu ý các đối tượng: Sâu cuốn lá nhỏ, rầy nâu - rầy lưng trắng, sâu đục thân, bệnh bạc lá, đốm sọc vi khuẩn, bệnh thối thân sau các đợt mưa bão.

- Theo dõi sát diễn biến của sâu bệnh hại và tình hình thời tiết để chủ động phối hợp với Ủy ban nhân dân các xã, phường đôn đốc, hướng dẫn nhân dân các biện pháp phòng trừ phù hợp với điều kiện thực tế tại địa phương, bảo đảm an toàn, hiệu quả, không để sâu bệnh hại phát sinh gây hại trên diện rộng gây ảnh hưởng đến năng suất lúa.

- Tuyên truyền, hướng dẫn các biện pháp chăm sóc, bón phân cho lúa và rau màu cân đối, làm cỏ, sục bùn kịp thời tạo điều kiện cho lúa sinh trưởng phát triển khỏe mạnh, tăng khả năng chống chịu sâu bệnh.

2. Một số biện pháp phòng trừ sâu, bệnh hại trên lúa

Áp dụng hài hoà các biện pháp trong quản lý dịch hại tổng hợp (IPM); hoặc Quản lý sức khỏe cây trồng tổng hợp (IPHM) như: Biện pháp canh tác, thủ công, sinh học... để phòng trừ hiệu quả, bền vững; chỉ sử dụng thuốc hóa học khi cần thiết, ít độc với thiên địch, có hiệu quả với sâu bệnh hại nhằm bảo vệ môi trường sinh thái và sức khỏe cộng đồng.

a) Đối với ốc bươu vàng

- Ốc bươu vàng gây hại chủ yếu ở giai đoạn mới gieo sạ và lúa cấy đến đẻ nhánh; ốc thường tập trung gây hại tại các ruộng trũng, gần kênh, mương và suối hoạt động mạnh vào sáng sớm và chiều tối; ốc gây hại thường cắn ngang thân cây lúa, ăn trụi thành từng đám, gây mất khoảng, giảm mật độ trên đồng ruộng, có thể gây mất trắng diện tích nếu không được phòng trừ kịp thời.

- Biện pháp phòng trừ:

+ Trước khi gieo cấy cần tiến hành vệ sinh đồng ruộng, dọn sạch cỏ dại, khơi rãnh xung quanh ruộng để ốc tập trung vào rãnh và thu bắt ốc bằng tay; ở đầu các dòng nước chảy sử dụng phên hoặc lưới chắn 3 lớp để ngăn không cho ốc xâm nhập vào ruộng và gây hại.

+ Khi mật độ ốc bươu vàng từ 3-5 con/m² trở lên có thể sử dụng một trong các loại thuốc đăng ký trong Danh mục thuốc bảo vệ thực vật được phép sử dụng ở Việt Nam để phun trừ, như: Pazol 700WP; Dioto 250 EC; Clodansuper 700WP,... nồng độ, liều lượng phun theo hướng dẫn ghi trên bao bì sản phẩm.

Lưu ý: Những nơi mật độ ốc cao >3 con/m² nên phun thuốc 02 lần: Lần 1 phun trước khi gieo sạ hoặc trước khi cấy từ 3-5 ngày; lần 2 phun ngay sau khi gieo sạ hoặc cấy; khi phun cần giữ mực nước trên ruộng 2-3 cm.

b) Đối với bệnh nghệt rễ vàng lá sinh lý

- Khi bệnh mới phát sinh ngọn lá úa vàng, đầu lá khô đỏ, trên lá thường xuất hiện những vết đốm màu nâu, vết bệnh biểu hiện trên lá già trước. Bệnh nặng, cây lúa ngừng sinh trưởng, đẻ nhánh kém, bộ rễ thối đen có mùi tanh hôi, ít rễ trắng, ruộng lúa có thể chết từng chòm, thậm chí toàn bộ ruộng nếu không phòng trừ bệnh kịp thời.

- Nguyên nhân gây bệnh do đất thiếu oxi, gây tình trạng yếm khí. Hiện tượng này thường xảy ra khi bón nhiều phân hữu cơ chưa hoai mục, đất ruộng có thành phần cơ giới nặng, đất không được phơi ải, đất ngập nước thường xuyên, ruộng bị chua... Khi đó trong đất tích tụ nhiều khí độc như metan (CH₄), khí Sunfua hydro (H₂S) và một số loại đất có “váng màu gạch cua” tồn tại các ion sắt (Fe⁺²); nhôm (AL⁺³) di động.

- Biện pháp phòng trừ: Khi lúa đã bị bệnh: Ngừng bón đạm, tiến hành tháo cạn nước, bón thêm vôi bột và phân lân nung chảy, mỗi loại từ 10 - 15 kg/sào kết

hợp làm cỏ, sục bùn để giải phóng bớt khí độc trong đất, nhất là vùng rễ của cây lúa; sau khi lúa hồi phục sử dụng phân bón qua lá để phun bổ sung như: Đầu trâu 502, Siêu lân, Komic, Amino humic, Trichoderma AT... để giúp cây phục hồi nhanh, sinh trưởng phát triển tốt.

c) Đối với sâu cuốn lá nhỏ

- Trên trà lúa mùa sớm, chính vụ (cuối đẻ nhánh - làm đồng): Sâu non lúa 5 đang nở rả rác, dự kiến sâu non sẽ nở rộ và gây hại từ ngày 27/7/2025 đến ngày 04/8/2025, mật độ sâu non phổ biến 10-20 con/m², nơi cao 30-50 con/m², cá biệt cục bộ trên 100 con/m². Thời điểm phòng trừ tốt nhất từ ngày 28/7/2025 đến ngày 07/8/2025. Nếu không phòng trừ kịp thời sẽ gây trắng lá lúa trên diện rộng.

- Trên trà lúa mùa muộn (hồi xanh - đẻ nhánh - đẻ nhánh rộ): Dự kiến sâu non lúa 5 bắt đầu nở rộ từ ngày 03/8/2025 đến ngày 13/8/2025, mật độ sâu non phổ biến 20-30 con/m², nơi cao 40-50 con/m², cá biệt cục bộ trên 80 con/m². Thời điểm phòng trừ tốt nhất từ ngày 04/8/2025 đến ngày 13/8/2025. Nếu không phòng trừ kịp thời sẽ gây trắng lá trên diện rộng.

- Biện pháp phòng trừ: Sử dụng một trong các loại thuốc sau để phòng trừ như: Incipio 200SC, EminGold 160SC, Obaone 95WG, TT Bite 30SC, Ammate 150EC, Clever 150SC, Sunset 150SC, Indogold 150SC, August 350WG, Chlorferan 240SC, Director 70EC ... và một số các loại thuốc có cùng hoạt chất. Sau phun từ 3 - 5 ngày kiểm tra ruộng, nếu mật độ sâu non còn cao tiến hành phun nhắc lại lần 2.

d) Đối với rầy nâu - rầy lưng trắng

- Dự kiến rầy cám lúa 5 nở rộ từ ngày 27/7/2025 đến ngày 04/8/2025 trên trà lúa đẻ nhánh - đứng cái đồng, mật độ phổ biến 300-500 con/m², nơi cao 1.000-2.000 con/m², cá biệt ổ trên 3.000 con/m². Thời điểm phòng trừ tốt nhất từ ngày 28/7/2025 đến ngày 05/8/2025 nếu không phòng trừ kịp thời sẽ gây vàng lá.

- Biện pháp phòng trừ: Thường xuyên kiểm tra đồng ruộng, tiến hành phun phòng trừ khi mật độ rầy khoảng 20 con/khóm trở lên bằng một trong các loại thuốc sau: Chess® 50WG; Actara® 25WG; Actador 100 WP; Anvado 100 WP, Nouvo 3.6EC.... hoặc các loại thuốc khác có cùng hoạt chất.

e) Đối với bệnh bạc lá, đốm sọc vi khuẩn

- Bệnh phát sinh gây hại tăng sau các đợt mưa rào, mưa lớn kèm theo đông, khi phát hiện ruộng bị bệnh cần giữ nước trên ruộng từ 2-3 cm, ngừng bón phân hoá học, phân bón qua lá, các chất kích thích sinh trưởng.

- Biện pháp phòng trừ: Sử dụng một trong các loại thuốc sau để phun phòng trừ bệnh: Sasa 25WP, Avalon 8WP, Anti-xo 200WP... hoặc các loại thuốc khác có cùng hoạt chất. Khi phun phải đảm bảo nguyên tắc 4 đúng, trường hợp ruộng bị bệnh nặng tiến hành phun kép 2 lần, lần 2 cách lần 1 từ 5

đến 7 ngày. Phun thuốc vào chiều mát, tránh phun vào sáng sớm khi ruộng còn nhiều sương làm loãng thuốc, giảm hiệu quả phòng trừ.

*** Lưu ý:** Sau phun thuốc kiểm tra đồng ruộng thấy mật độ sâu, rầy, ốc, bệnh vẫn phát sinh gây hại hoặc sau khi phun chưa đủ thời gian 4 giờ gặp trời mưa rào thì tiến hành phun nhắc lại lần 2.

** Ngoài ra, cần chú ý một số các đối tượng sâu bệnh: Chuột hại, nhện gié, bệnh đạo ôn lá, đạo ôn cổ bông, bệnh khô vằn...*

Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật đề nghị các Trạm Bảo vệ và Kiểm dịch thực vật khu vực nghiêm túc triển khai thực hiện. Trong quá trình tổ chức thực hiện nếu phát sinh khó khăn, vướng mắc kịp thời thông tin về Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật để phối hợp giải quyết./.

Nơi nhận:

- Như trên; (Thực hiện)
- Sở Nông nghiệp và Môi trường; (Báo
- Trung tâm TT&BVTV phía Bắc; (Báo cáo)
- UBND các xã, phường trên địa bàn tỉnh; (P/h)
- Báo và Đài phát thanh truyền hình tỉnh;
- Trung tâm Khuyến nông;
- Chi cục Trưởng; (Báo cáo)
- Trang thông tin điện tử Sở;
- Lưu: VT, BVKDTV (Thu)

**KT. CHI CỤC TRƯỞNG
PHÓ CHI CỤC TRƯỞNG**

Nguyễn Thành Long